No. 245. **DE TIJD.** 1848.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 3,00; voor de buitensteden ƒ 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 22 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents ze gelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 21 Januarij.

Sommige bladen hebben gemeld, dat bij de aanstaande grondwetsherziening 26 verschillende punten zouden worden aangeroerd, om te worden verbeterd of verduidelijkt. Het is echter onzeker, wat daarvan is, en nog meer onzeker, welke de inhoud zijn zal van de voor te dragen herzieningsontwerpen. Al wat des aangaat, blijft met den diepsten sluijer des geheims bedekt.

Doch, wat ook de regering doen moge, waarschijnlijk is het, dat hare ontwerpen veelal afkeuring zullen ondervinden, omdat zij uitgaan van ministers, die niet het noodige vertrouwen bezitten. Zulks is wel te betreuren, want het maakt den toestand niet weinig zorgelijk.

Wij hebben meermalen gezegd, dat er in Nederland geene partijen bestaan. Als wij zoo spreken, dan bedoelen wij politieke partijen, en onze bewering is boven allen twijfel verheven.

Maar gelijk er geene partijen te vinden zijn in Nederland, zoo zijn er ook geene beginselen onder de bevolking; niemand is bij magte te zeggen, wat de natie wil.

Wij zeggen nog te veel. Niet alleen weet niemand te zeggen, wat de natie begeert; het is zelfs niet mogelijk te zeggen, wat de meerderheid der oppositie verlangt. Meer nog; het is niet mogelijk geweest, dat negen mannen, de zoogenoemde hoofden der oppositie, een plan van herziening ter tafel bragten, zonder dat zij daarbij openlijk getuigenis aflegden van hunne onderlinge verdeeldheid over het ontwerp, dat zij, met hunne namen onderteekend, aan het oordeel der Kamer onderwierpen.

Als het dus waar is, van den eenen kant, dat men algemeen grondwetsherziening wil, en van den anderen kant niet weet, wat men begeert, dan meenen wij bevoegd te zijn tot de bewering, dat de vraag naar grondwetsherziening niet meer is, dan een bewijs van de algemeene ontevredenheid, die zich op de eene of andere wijze lucht moet geven, en bij ons gevallen is op de grondwetsherziening, gelijk zij in Frankrijk eene parlementaire hervorming eischt.

De vordering der bevolking is derhalve slechts een verschijnsel van den geest die haar bezielt. En wil men haar voldoening geven, het is noodzakelijk, meer te letten op den geest, die het volk voortstuwt, dan wel op de manifestatiën, waarin die zich veropenbaart.

Het schijnt, dat de regering juist den omgekeerden weg inslaat, en daarom gevaar loopt van niet te zullen slagen. Eene grondwetsherziening aangevangen door ministers, die geen vertrouwen inboezenen, wat zal zij uitwerken? Zal zij de ontevredenheid der bevolking sussen? Volstrekt niet. Want de herziening, daar niemand weet wat hij wil, is slechts een woord, is slechts eene oppositie-leus; maar de ontevredenheid is een feit, dat ten minste niet kan worden weggenomen, door dezelfde lieden, tegen wie men ontevreden is.

Wist het ministerie wat men vorderde, door het inwilligen dier vordering kon het de gemoederen winnen; maar nu de ontevredenheid tegen hunne personen is gerigt, zonder dat die door eenige bepaalde vordering vergezeld gaat, nu schijnt het ons onmogelijk, dat men, door welke concessiën dan ook, er in slagen kunne, om de grondwetsherziening tot stand te brengen zóó, dat zij eenig gunstig resultaat te weeg brenge in de gemoedsstemming der bevolking.

Het tegenwoordig *behoudend* ministerie heeft dus alle kansen van niets minder dan *behoudend* te zullen werken.

Het schijnt, dat de gemoederen te Parijs bij voortduring in zekere ongerustheid verkeeren. Naar luid van de laatste tijdingen had de regering een hervormingsmaaltijd verboden in het 12e arrondissement, en dien ten gevolge waren de troepen in de caserne geconsigneerd. De fondsen waren daardoor zeer gedrukt. Omtrent den gezondheidstoestand van den koning ging men voort onrustige berigten uit te strooijen, ofschoon het genoegzaam bekend is, dat Lodewijk Philips zich volmaakt wel bevindt.

Men wacht met eenige vrees de debatten in de Kamer der gedeputeerden af. Men heeft reden om te vermoeden, dat zij hevig zullen zijn, en alle passiën te hulp zullen roepen.

Lieden, die goed onderrigt zijn, verzekeren, dat de heer Thiers zich tegen de hervormingsmaaltijden verklaart, en zich zeer ongunstig uitlaat tegen de Zwitsersche radicalen.

De Fransche bladen blijven nog altijd de aandacht vestigen op de merkwaardige redevoering van den heer de Montalembert, die het radicalisme het masker heeft afgetrokken.

Bij ons te lande, eenige weinige bladen uitgezonderd, heeft de pers zoo weinig mogelijk van de welsprekendheid van den heer de Montalembert melding gemaakt. Het *Handelsblad* en de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* hebben haar ten naastenbij geen woord waardig gekeurd. Van het *Handelsblad* begrijpen wij zulks; het heeft te veel sympathiën aan den dag gelegd voor het vrijheidverwoestend radicalisme van Bern. Maar hoe de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* zich heeft kunnen wringen, om de uitmuntende rede van den grooten redenaar te escamoteren, dat gaat ons begrip te boven.

De *Noord-Brabander*, de *Amsterdamsche Courant*, het *Journal de la Haye*, hebben daarvan uitvoerige uittreksels gegeven. Maar voor het overige is zij onopgemerkt voorbij gegaan. Het stuk is te groot, dan dat het in onze Courant kan worde opgenomen. Wij hebben het desniettemin onmiddellijk ter vertaling gegeven, en wij zullen het bij ons volgend Nummer, bij wijze van eene bijlage aan onze lezers toezenden. Het ligt ter perse.

In het *Handelsblad* van heden lezen wij het volgende:

»Omtrent de voorgenomen wijziging of verduidelijking der grondwet vernemen wij thans, dat de ontwerpen, des betreffende, welke bereids, gelijk wij voor weinige dagen berigtten, naar den Raad van State zijn verzonden, zes-en-twintig in getal zijn, waaruit men alzoo zou mogen opmaken, dat die wijziging of verduidelijking zich over zes en-twintig punten uitstrekken zal. Behalve deze en nog andere, reeds vroeger medegedeelde wetsontwerpen, zullen ook nog (gelijk men ons verzekert) aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de hervatting harer werkzaamheden, worden aangeboden een ontwerp tot verhooging der staatsbegrooting over 1847, ter oorzake van de kosten der gevangenissen, een tot regeling der kosten voor den straatweg van 's Bosch naar Culenborg en een ter aanvulling van art. 32 der instructie van de algemeene rekenkamer."

Betrekkelijk den Noord-Hollandsche spoorweg verneemt men, dat de onderzoekingen der drie daarbij betrokken Ministeriën thans afgeloopen zijn, wegens de daarbij, ingevolge het contract tusschen Z. Exc. den Gouverneur van Noord-Holland en de Agenten der Fransch-Nederlandsche Maatschappij bedongene voorkeur voor eene eventuele indijking en droogmaking van het IJ, als schadeloosstelling voor de belangrijke fortificatie-onkosten, waartoe deze maatschappij zich verbonden heeft.

De meerderheid der daarbij betrokkene Ministeriën heeft zich gunstig over deze zaak verklaard, en slechts eenige geringe en ligt op te lossen bedenkingen zijn daarop van wege het Departement van Finantiën gemaakt, zoodat men de gegronde hoop kan koesteren, dat deze, voor de provincie Noord-Holland zoo belangrijke onderneming, eindelijk na zoo veel oponthoud, spoedig de vergunning van Z. M. den Koning zal erlangen, en met de voorloopige werkzaamheden een aanvang zal kunnen gemaakt worden.

Men verneemt dat het derde Nederlandsche congres van landhuishoudkundigen te Groningen, zal worden gehouden op Woensdag den 14 Junij aanstaande en volgende dagen. De provinciale commissie van landhouw, heeft te gelijkertijd eene tentoonstelling van landbouwvoorwerpen, uitgeschreven.

De algemeene rekenkamer heeft gisteren bekend gemaakt, dat ter vermindering der in omloop zijnde muntbilletten van honderd guldens, op nieuw bij haar is overgebragt voor eene som van ƒ 1,990,000 aan zoodanige ingetrokken muntbilletten, zoodat er thans voor een bedrag van ƒ 9,900,000 aan muntbilletten is ingetrokken.

Van de influënza of griep, die thans bij ons te lande zoo sterk heerscht, werd voor het eerst in 1510 en vervolgens in 1580, 1658, 1712, 1731, 1733, 1742 en 1752 melding gemaakt.

De latere epidemiën van 1782, 1788, 1800, 1805 en 1815, door Metzger, Wolf, Lancisi, Huxham en anderen beschreven, overtroffen de vroegere in uitgebreidheid, hardnekkigheid en gevaar. Uit het Oosten kwam deze ziekte tot ons. De oorzaak is welligt een miasma in de lucht verspreid. Na lang gewaaid hebbende Zuid- en Zuidoosten, nu meer Oost- en Noordoosten winden, grijpt het de ademhalingswerktuigen en secundair de spijsvertering- en huidorganen aan; openbaart zich gewijzigd, als eene catharrale sub-inflammatoir-gastrische ongesteldheid.

Indien men geloof mag hechten aan de getuigenis der sterrekundige, die zich toeleggen op de nasporing der berekening van den loop der kometen, dan zou in het jaar 1848 eene der fraaiste staartsterren zigtbaar zijn, waarvan de geschied- en kronijkschrijvers melding maken in het jaar 1264, en die in 1556 is waargenomen door Fabricius.

Die komeet had eenen korten maar schitterenden staart, die in gestadige beweging scheen te zijn even als de door den wind bewogen vlam van eene flambouw.

Men wil, dat Keizer Karel V, volgens de denkwijze van dien tijd, zich op het verschijnen van die ster, zijn aanstaanden dood voorspelde, en dat hij zou hebben uitgeroepen: *His ego indiciis me mea fata vocant.*

(Dit teeken kondigt mij mijn nad'rend sterfuur aan.)

Kort daarop had hij de kroon nedergelegd ten behoeve van zijn broeder Ferdinand.

De beroemde Halley, de vriend van Newton, heeft den loop beschreven, die deze komeet in het hemelruim aflegt. Zij gaat, zegt hij, bijna evenwijdig met de ster, die in 1264 is waargenomen. Daaruit maakt men op, dat de komeet van 1556 en die van 1264 dezelfde zijn, en dat zij alzoo weder zal verschijnen in 1848, na een loopkring te hebben afgelegd van 292 jaren.

Het is belangrijk, na te gaan, of deze gissing zal bewaarheid worden.

's GRAVENHAGE, 20 Jan. Uit de heden alhier openbaar gemaakte begrooting van ontvang en uitgaaf van onze stad voor den jare 1848 blijkt, dat de buitengewone ontvangsten zijn geraamd op een bedrag van ƒ67,734.96 en de gewone inkomsten ƒ721,648.87; totaal der ontvangsten ƒ 789,383.83. En de uitgaaf op: gewone uitgaven op ƒ702,088.95 en de buitengewone uitgaven op ƒ78,596,26½; te zamen ƒ780,685.21½. Het batig slot wordt derhalve geraamd op ƒ8,698.61½.

ROTTERDAM, 20 Januarij. De gewone schietschouw is gisteren over het ijs van Dordrecht binnen deze stad aangekomen; de reis schijnt zonder gevaar volbragt te zijn, aangezien de schietschouw geene enkele maal door het ijs gezakt is.

— De commissie voor de tentoonstelling van voortbrengselen van nijverheid voor de provincien Zuid- en Noord-Holland, heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de heer P. J. Berger, eigenaar van de stoomboot *de Maas*, varende van de stad Venlo op Rotterdam en tusschenliggende plaatsen, aangeboden en zich bereid verklaard heeft, om de goederen, die naar de tentoonstelling te Delft zullen worden verzonden, en van daar, na afloop, zullen worden teruggezonden, met voormelde boot vrachtvrij te doen vervoeren, op dezelfde voorwaarden als gesteld zijn door de besturen der Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij en van de Rijn-Spoorweg-Maatschappij, vermeld bij de aankondiging der commissie voornoemd in de *Nederlandsche Staats-Courant* van den 25sten December 1847, No. 307.

(*N. R. C.*)

's HERTOGENBOSCH, den 20 Januarij. In de volgende week zal er door de stedelijke schutters-harmonie van 's Hertogenbosch een concert ten behoeve van de algemeene armen dezer stad gegeven worden, hetwelk, naar wij vernemen, door de tegenwoordigheid van voorname personen en door het uitvoeren van keurige muzijkstukken niet weinig zal worden opgeluisterd. De heer H. Bouman, een onzer stadgenooten, thans leerling aan de kon. muzijkschool te 's Hage, zal zich op dit concert zoowel op viool als piano doen hooren. Ook de Societeit de Liedertafel alhier zal eenige stukken uitvoeren. Naar wij vernomen hebben, zijn er reeds 600 inteekeningen voor dit concert en bestaat de gegronde hoop, dat het nog aanmerkelijk zal vermeerderd worden. Voor de opbrengst zullen broodkaartjes aan de armen worden uitgereikt.

BREDA, 19 Jan. Naar wij vernemen heeft de algemeene schaalcollecte aan de huizen der ingezetenen van wege het algemeen armbestuur dezer stad II. Maandag den 17 dezer gedaan, de som opgebragt van *f* 477.85. (*Bred. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Jan. Gisteren heeft de Kamer der Pairs met 144 tegen 23 stemmen het adres in antwoord op de troonrede aangenomen. De beraadslagingen, die deze stemming vooraf ging, leverde zeer weinig belangrijks op.

In die zitting heeft echter de heer d'Alton Shée eene lange redevoering gehouden over de reformistische feestmalen; maar dit maal heeft hij zich meer gematigd gedragen dan hij gewoon is, en zijne woorden hebben geene afkeurende beweging onder zijne hoorders verwekt.

— In de *Union Monarchique* leest men het volgende: Gisteren werd een persoon, gewoon op het kasteel te verschijnen, toegelaten in de koninklijke vertrekken. Op het oogenblik, dat hij zoude heengaan, verzocht hem Louis-Philippe, terwijl hij hem uitgeleide deed, om de sedert eenige dagen verspreide geruchten te logenstraffen. »Ga, voegde hij er bij, en draag zorg te zeggen, dat al is de ziel ziek, het ligchaam nooit welvarender was."

— De broeder-procurator van het klooster van den berg St. Bernard is alhier aangekomen. Hij heeft in last, om voor het klooster de ondersteuning van de Fransche regering in te roepen.

— Mejufvr. de Luzy had tegen de erfgenamen van den hertog de Choiseul Praslin een eisch ingesteld tot afgifte van het legaat van 3000 fr. jaargeld, dat de hertog haar heeft gemaakt, en tevens tot afgifte van verscheidene voorwerpen, welke zij beweert, dat haar toebehooren. Bij vonnis is haar de gedane eisch toegestaan.

MADRID, 13 Januarij. Het ministerie heeft van het wets-ontwerp betreffende de invordering der belastingen eene kabinets-kwestie gemaakt. In de zitting van het congres van heden is het ontwerp aangeboden.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Januarij. Gisteren heeft de Lord-Mayor, ter gelegenheid van de eed-aflegging van den nieuwbenoemden alderman den heer Finnis, een luisterrijk gastmaal aangerigt.

— De repeal-vereeniging heeft eergisteren hare gewone zitting te Dublin gehouden. De rente bedroeg in die week 105 £.

— De *Globe* spreekt op nieuw, naar luid van een brief uit Parijs over het voornemen dat Lodewijk Philips hebben zou om afstand te doen van den troon, en dat dagblad meent, dat dit gerucht zoo ongerijmd niet zijn zou als eenige Parijsche bladen het hebben willen doen voorkomen. Indien men zeker wist, dat de Voorzienigheid het leven van Lodewijk Philips zou verlengen, zegt de *Globe*, tot dat de graaf van Parijs zijne meerderjarigheid heeft bereikt, dan zou eene aftreding ongerijmd zijn, maar, men vergete het niet, de dood van Lodewijk Philips, indien zij in dit of het volgend jaar mogt voorvallen, zou inderdaad eene groote ramp zijn.

Nog doet de *Globe* opmerken, dat de hertog van Nemours, in weerwil van de voortreffelijke eigenschappen, die hij bezit, niet wel in staat zou zijn, de moeijelijke taak van regent te vervullen, ofschoon de maatregelen, door het gouvernement genomen, eene goede uitwerking beloven, vermits de behoudende partij sterk en digt aaneen gesloten en met de nationale garde ten naauwste verbonden is.

Eene abdicatie zou, volgens de *Globe*, dus waarschijnlijk alle onrustige pogingen verijdelen, het regentschap in volle werking brengen, ondersteund, als het zijn zou, door den invloed van Lodewijk Philips, wien men alsdan als den natuurlijken voogd van den nieuwen koning zou beschouwen.

Wanneer men deze beschouwing in verband brengt met de vrees, die de Britsche regering voor de toekomst schijnt te bezielen, dan laat zich het een en het ander genoegzaam verklaren.

Tijdingen per stoompakket *Hibernia* te Liverpool aangekomen, bevatten berigten tot den 2 Januarij. De vrees, die men koesterde wegens eene groote hoeveelheid gemunt geld, dat naar Engeland werd uitgevoerd, had een waren panischen schrik in New-York verspreid. Op één dag hebben vier bankiershuizen die ongeveer voor 500.000 dollars (*f* 1.250 000) aan wissels in omloop hadden, hunne betalingen geschorscht. Hun actief bedroeg op het oogenblik der schorsing 700 dollars in baar geld.

Het is thans meer dan waarschijnlijk, dat de generaal Taylor tot president der Vereenigde Staten zal worden verkozen.

De beraadslagingen in het congres hebben zeer weinig belangrijks opgeleverd. In den senaat is den bill, strekkende tot magtiging van het gouvernement om 20,000 vrijwilligers aan te nemen: met de meerderheid van slechts ééne stem aangenomen.

De jongste berigten uit Mexico melden, dat het Mexicaansch congres zich nog altijd te Queretaro bevond, en dat het zich onledig hield met de organisatie van het leger, dat op 20.000 man zal worden gebragt, blijkens een daartoe genomen besluit. Men zegt, dat Paredes, in overeenstemming met den ouden Jarantha, het opperhoofd der guerillas, besloten heeft de tusschenkomst der Europesche mogendheden in de aangelegenheden van Mexico in te roepen.

Volgens een gerucht, door de dagbladen van Nieuw-Orleans medegedeeld, zou het Mexicaansch congres aan het gouvernement der Vereenigde Staten hebben doen voorstellen, om, door middel van daartoe te benoemen commissarissen, op Havana onderhandelingen over den vrede aan te knoopen.

De verkiezingen, die in Canada hebben plaats gehad voor de zamenstelling van de nieuwe wetgevende vergadering, zijn alle uitgevallen ten voordeele der radicale partij.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 18 Januarij. De gelijkluidende nota, aan den Zwitserschen landdag, die in de conferentiën, welke te Parijs, tusschen de gevolmagtigden van Frankrijk, Oostenrijk en Pruissen, hebben plaats gehad, is opgesteld, was tijdens het afzenden der laatste berigten uit Bern aldaar nog niet aangekomen. Evenwel twijfelt men niet of dat stuk zal thans reeds aan den president van den landdag overhandigd zijn.

De *Augsb. Zeitung* verzekert, dat die nota in de krachtigste bewoordingen is vervat. Dit dagblad verklaart, dat deze slechts een eerste maatregel is, welke door de drie mogendheden, onderteekenaars van de Weener congres-acte betreffende Zwitserland wordt genomen.

— Men verhaalt als een zeker feit, dat het kabinet van Beijeren aan alle mogendheden van den tweeden rang in Duitschland een voorstel heeft gedaan om een afgevaardigde naar Parijs te zenden, alwaar de groote mogendheden, Engeland uitgezonderd, alleen vertegenwoordigd worden betreffende de zaken van het Zwitsersch eedgenootschap.

Men voegt er bij, dat vele Duitsche staten reeds in dat voorstel van het kabinet van Munchen hebben genoegen genomen.

Men leest in de *Augsb. Zeitung*: »Volgens berigten uit Rome heeft de heer Butenieff in een afzonderlijk gehoor aan Z. H. den Paus mededeeling gedaan van de thans door Z. M. Keizer Nicolaas ongezondene bekrachtiging der zoolang verwachte en eerst onlangs te Rome getroffene overeenkomst omtrent de regeling der zaken van de katholijke kerk in Rusland. Z. H. moet zijn leedwezen te kennen hebben gegeven, dat hem deze gewigtige en verblijdende mededeeling eerst heden gedaan is, en niet zooveel vroeger, dat hij daarvan nog in zijne laatste allocutie had kunnen partij trekken."

— De *Münchener Politische Zeitung* verklaart in staat te zijn om uit eene goede bron de hoofdbepalingen op te geven van het tusschen den Pauselijken Stoel en de Russische regering gesloten concordaat. Volgens dat blad komen dezelve hierop neder:

»Voor het vervolg zal Rusland zeven katholijke bisdommen bevatten, t. w. Mohilew (aartsbisdom), Wilna, Balsch, Minsk, Lantzk, Zitamir, Kaminiek en Cherson. Dit laatste bisdom wordt nieuw gesticht en door de regering geldelijk ondersteund; het strekt zich uit tot Bessarabië, Tauris en den Kaukasus. Bij eene afzonderlijke bulle zullen de grenzen dier verschillende bisdommen worden bepaald en zullen de tot ieder derzelve behoorende parochiën worden aangewezen. De bisschop van het nieuwe bisdom Cherson geniet een jaarlijksch inkomen van 4500 zilveren roebels. Het kapittel bestaat uit negen kanunniken, waaronder twee dignitarissen; het seminarium der bisdommen met 20 kweekelingen wordt van regeringswege onderhouden. De bisschoppen en wijbisschoppen, zoowel in Rusland als in Polen, worden telkens eerst na eene voorafgaande overeenkomst tusschen de keizerlijke regering en den pauselijken Stoel benoemd, waarna de paus hun de kerkelijke aanstelling zal doen geworden. De leiding der geestelijke aangelegenheden wordt geheel aan den bisschop overgelaten; doch bij gewigtige onderwerpen, bijv. huwelijks zaken, geschillen over kerkelijken eigendom, enz., moet vooraf het consistorie des bisdoms, dat eene raadgevende stem heeft, door hem gehoord worden. De leden van het consistorie zijn geestelijken, die door den bisschop, onder goedkeuring der regering, daartoe benoemd worden. Onderwijs en tucht in de seminarien worden, volgens de voorschriften van het concilie van Trente, aan de leiding en het toezigt van den bisschop onderworpen. Alvorens eenen rector, hoogleeraar of leeraar te benoemen, moet hij zich echter vergewissen of de regering in een wereldlijk opzigt tegen die benoeming geene zwarigheden heeft in te brengen. De aartsbisschop van Mohilew heeft ongeveer dezelfde voorregten. De pastoors worden met toestemming der regering, onder voorbehoud der patronaats-regten en na een voorafgaand examen, door den bisschop benoemd. De kerken zullen door de gemeenten uit vrijwillige bijdragen moeten worden opgerigt; maar de regering geeft de hoop, bijdragen te zullen schenken en het getal der parochiën naar gelang der behoefte te zullen vermeerderen. Na wederzijdsche bekrachtiging der beide hoven zal men zonder uitstel overgaan tot de benoeming der bisschoppen."

WEENEN, 15 Januarij. De krijgstoerustingen, waarmede het gouvernement zich bezig houdt, beginnen het voorname onderwerp des gespreks in de hooge kringen te worden; en men begint te berekenen, welke gevolgen uit dit alles zouden kunnen voortvloeijen. De aankoop van paarden, die men reeds heeft gedaan, bedragen eene verbazende som van 1 millioen 500,000 gulden. Men berekent, dat er ongeveer 10 à 12000 paarden zijn gekocht. Het ministerie van oorlog laat ontzaggelijke hoeveelheden krijgsbehoeften naar de arsenalen van Goritz en Bude vervoeren, die reeds geledigd waren, om het Oostenrijksche leger in Lombardije te voorzien.

(*Bresl. Zeit.*)

— Z. M. de Keizer heeft, zegt men, in een eigenhandig schrijven verklaard, dat het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk zich in staat van oproer bevindt en diensvolgens de autoriteiten aangemaand tot het nemen van de noodige maatregelen ten einde aldaar de orde en rust te herstellen.

De Zwitsersche landdag heeft den 11 eene zitting gehouden om te beraadslagen over de zeer gewigtige kwestie van de klagte door Mgr. de pauselijken Nuntius in Zwitserland en in Engeland voornamelijk betreffende de decreten, door onderscheidene cantonale gouvernementen genomen ten opzigte der geestelijken gestichten.

Overeenkomstig het verslag der commissie belast met het onderzoek dier nota hebben de radicalen, leden van den landdag met 14 stemmen besloten diensaangaande over te gaan tot de orde van den dag, verklarende dat alle vertegenwoordigers der gemelde cantons zich bijzonder wel van den hun opgedragen last hadden gekweten.

Het is opmerkelijk, dat de afgevaardigden der kleine cantons zich juist het hevigst voor dit besluit hebben verklaard. Dit levert een nieuw bewijs, hoe voortreffelijk die cantons worden vertegenwoordigd.

De groote raad van Schwijtz heeft in deszelfs zitting van den 11 uitspraak gedaan in een vrij moeijelijk vraagstuk, dat den raad sinds eenigen tijd bezig hield, namelijk betreffende eene nieuwe indeeling van het grondgebied. Er werd besloten met eene meerderheid van 20 tegen 13 stemmen dat het district Schwijtz in tweeën zal worden gedeeld; van het tweede district is de hoofdplaats Arth.

De groote raad van Wallis heeft den 11 de leden van het bestuur van dat canton benoemd.

Het wetsontwerp strekkende om de goederen der bisschoppelijke kapittels onder het beheer van het canton te brengen, is denzelfden dag met eene meerderheid van 42 tegen 38 stemmen aangenomen. Den 16 zou het besluit aan het volk ter bekrachtiging worden voorgesteld.

De groote raad van Friburg heeft in deszelfs zitting van den 13 een besluit genomen, waarbij het klooster genaamd *de la Port Dieu* wordt opgeheven en als vernietigd wordt verklaard.

Een brief uit het canton Tessin, naar Turijn geschreven, meldt, dat de Vorort de gezagvoerders in dat canton zou hebben doen aanzeggen, dat een observatie-leger, groot 12 bataljons, in dat canton zou worden zamengetrokken, langs de grenzen van Lombardije.

Men zegt niet, waartoe deze maatregel strekken zou, die trouwens voor dit oogenblik volstrekt niet noodig schijnt.

ITALIE.

ROME, 11 Januarij. Den 17 dezer zal de H. Vader op het Quirinaal een geheim consistorie houden, waarin de benoeming der bisschoppen van Carcassonne en van Soissons zal worden uitgesproken.

Men gelooft, dat in dit consistorie slechts één Cardinaal zal worden benoemd, t. w. Mgr. Carolus Vizzardelli, honorair secretaris der congregatie van buitengewone kerkelijke zaken.

Men zegt, dat Mgr. Corboli-Bussi, die aan den H. Stoel zulke belangrijke diensten heeft bewezen, en die zoo veel ijver en bekwaamheid heeft aan den dag gelegd in het voeren der onderhandelingen betreffende het Italiaansche tolverbond, de hooge waardigheid van Cardinaal heeft geweigerd, waartoe Pius IX hem, in ditzelfde consistorie, had willen verheffen.

Ofschoon dit hier algemeen wordt geloofd, wil men hiervoor echter niet instaan. De hooge achting, waarmede Pius IX Mgr. Corboli-Bussi vereert, en de zeldzame nederigheid van dien jeugdigen en beroemden prelaat, maken het evenwel zeer waarschijnlijk, dat de H. Vader Mgr. Corboli die waardigheid zal opdragen, doch tevens, dat deze dezelve van de hand zal wijzen.

— Het gering aantal kwalijk gezinde personen, waarvan de *Diario* spreekt, heeft, gelijk men men weet, tijdens het wandelrid van Pius IX door de straten van Rome, de toejuichingen van liefde en geestdrift des volks vermengd met kreten, die ongetwijfeld het hart des H. Vaders gevoelig hebben geschokt, en die de vreugde hebben verstoord, welke zijne tegenwoordigheid onder zijn geliefd volk deed ontstaan. Het was de kreet: Weg met de Jezuiten! die zich voornamelijk liet hooren; die kreet, welke het wachtwoord is geworden van alle rustverstoorders, die in geheel Italië den vreedzamen gang der hervormingen trachten te belemmeren. Maar de bevolking van Rome is er, dank zij den voortreffelijken geest die haar bezielt, wel ver af, om met die onruststokers gemeene zaak te maken. Eene gebeurtenis, die denzelfden 2 Januarij in den grooten schouwburg heeft plaats gehad, heeft ten duidelijkste bewezen, dat het ware volk van Rome aan die misdadige inblazingen geen gehoor geeft, maar dezelve diep verfoeit.

Tusschen een der bedrijven van de voorstelling, op het oogenblik dat de senator in zijne loge verscheen, en met een hevig handgeklap werd begroet, riep eene stem van eene der bovenste zitplaatsen: »De dood aan de Jezuiten!" Oogenblikkelijk werd het doodstil in de zaal. Maar weldra begon men van alle zijden van den schouwburg te fluiten en kreten van afkeuring aan te heffen. De persoon, die de kreet tegen de Jezuiten had laten hooren, werd hevig aangevallen, en hem werden de scheldnamen: spion, omgekochte, enz., toegeworpen. De senator liet een soldaat plaatsen voor de loge, waaruit de kreet was opgegaan, en nadat het stuk was afgespeeld, werd de schuldige in hechtenis genomen en naar de gevangenis gebragt.

Een brief uit Turin van den 10 Januarij, aan de *Augsb. Zeitung*, behelst het volgende:

»Ofschoon de gezondheids-toestand des Konings voor het oogenblik geene dadelijke bekommering baart, zoo schijnt echter het oordeel der geneesheeren deswege niet als voor het vervolg geruststellend te kunnen beschouwd worden."

»Het is bekend, dat Z. M. de koning van Napels reeds vroeger geweigerd heeft gehoor te geven aan de uitnoodigingen, hem van hier, uit Florence en Rome gedaan, om zich aan te sluiten aan de pogingen in het werk gesteld tot vestiging van een Italiaansch tolverbond. Als grond voor die weigering werd in der tijd door het Napelsche kabinet voornamelijk opgegeven, dat noch het doel der vereeniging genoegzaam was uiteengezet, om waarborgen op te leveren voor de verzekering, dat dit doel van zuiver staathuishoudelijken aard was, noch ook de middelen tot vestiging van een handelsverbond behoorlijk waren aangegeven; er werd toen bijgevoegd, dat Z. M., ingevalle men nadere inlichtingen omtrent die zaak wilde geven, deze aan een aandachtig onderzoek zou onderwerpen en zijn eindsbesluit zou doen kennen. Het antwoord door de Romeinsche regering daarop gegeven moet hoofdzakelijk inhouden, dat men zich niet in staat ziet om de verlangde nadere inlichtingen te geven, daar men zelf betreffende die zaak niet meer weet, dan wat reeds te Napels bekend is; dat overigens eene commissie gevormd zou worden om over de grondslagen der vereeniging te beraadslagen. Op deze voor het Napelsche hof weinig bevredigende verklaring heeft de koning een ontwijkend weder-antwoord gegeven, hetwelk men hier en te Rome als eene herhaalde weigering beschouwt."

Het officieele dagblad van Turijn van den 13 Januarij bevat eene proclamatie van den markies de la Planargia, gouverneur van Genua, waarin hij, na uit naam van Z. M. Koning Karel-Albert zijne afkeuring hoogelijks te hebben betuigd over de ernstige onlusten, die den 3 en 4 Januarij te Genua hebben plaats gehad, verklaart, dat het gouvernement besloten heeft, alle mogelijke beteugelings-maatregelen te nemen, ingeval de rust nog verder mogt worden verstoord.

Een brief uit Turijn van 14den Januarij meldt, dat een bloedig gevecht, dat den 8sten te Pavia tusschen de Oostenrijksche soldaten en de studenten heeft plaats gehad, des anderen daags met nog meerder hevigheid is hervat. Men sprak van 10 dooden 40 gekwetsten, meestal soldaten. De hoogeschool is gesloten. Te Turijn was den 14den eene plegtige mis gevierd in de kerk van de *Gran Madre di Dio* voor de slagtoffers van de onlusten te Milaan. De Erfprins van Parma was te Turijn aangekomen, maar weder naar Parma vertrokken, na een onderhoud met den Koning gehad te hebben. Voor zijn vertrek, had hij te kennen gegeven, dat zijn vader deel zoude nemen aan het Italiaansche verbond.

Volgens het dagblad van Florence zijn te Livorno een aantal personen in hechtenis genomen.

Naar luid van een brief uit Turijn, medegedeeld door de *Presse*, is tusschen den nieuwen hertog van Parma, den hertog van Modena en den Keizer van Oostenrijk is dezer dage te Modena een offensief en defensief verbond gesloten, waarbij tevens artikelen zijn gevoegd bevattende een handels-tractaat geschoeid op de leest van het Zollverein.

Treviso, Bergamo en Brescia bevinden zich volgens dien brief in volslagen opstand.

Den 8 dezer zijn de troepen van Parma in Pontremoli binnengerukt.

Het schijnt, dat Lord Palmerston, eerste staatssecretaris van hare Britsche Majesteit, voornemens is in Italië dezelfde rol te spelen als in Zwitserland. Maar hij zal in het schiereiland waarschijnlijk nog verder gaan. Hij begunstigt reeds heimelijk de woelingen der radicale partij. Men zal over zijn gedrag kunnen oordeelen bij het lezen van den volgenden brief, onder dagteekening van den 11 Januarij van Turijn geschreven aan de *Augsb. Zeitung*:

»Het schijnt, dat Lord Minto Rome nog niet heeft verlaten. De laatste brieven van die stad melden inderdaad, dat de edele Lord zich daar altijd bijzonder heeft onderscheiden door zijne onvermoeide zorgen voor de voortplanting van het clubs-stelsel. De heer Abercromby handelt te Turijn op dezelfde wijze. Ik weet niet of de talrijke toezendingen van wapenen, die van Malta naar de kusten van Italië hebben plaats gehad, en die voornamelijk onder begunstiging der Britsche consuls zijn ontscheept, ook hooger geplaatste agenten hebben bezig gehouden. Echter is het meer dan waarschijnlijk, dat lord Palmerston die onverklaarbare toezendingen niet zonder een onmiddellijk toezigt van hooge ambtenaren zal hebben gelaten. Wat in den tegenwoordigen staat van zaken het meest te verwonderen schijnt, is, dat niemand tot nog toe aan den edelen lord eenige inlichtingen heeft gevraagd aangaande de redenen van zulk eene onvermoeide bedrijvigheid, als hij op dit oogenblik ten toon spreidt. Men ziet daarin een gevolg van den nog onbevredigden wraakzucht over de nederlaag, die zijne staatkunde in Spanje heeft geleden, en waaraan hij in Italië wil bot vieren. Elk, die nog niet heeft vergeten, welke rol de edele lord in Zwitserland heeft gespeeld, kan zich geen oogenblik meer vergissen in het doel, dat hij in Italië beoogt, en misschien is het daarom, dat men het onnoodig acht, hem hierover eenig vertoog te doen."

Deze taal is duidelijk. Het is des te opmerkelijker, dat de brieven, die door de *Augsb. Zeitung* worden medegedeeld, algemeen gehouden worden voor van de Oostenrijksche kanselarij te zijn uitgegaan. De feiten, die wij hebben vermeld, kunnen dus worden aangemerkt als geheel overeenkomstig de waarheid.

Men herkent aan dit gedrag den minister, die in Zwitserland de zaak der maatschappelijke orde heeft laten te niet gaan, om wraak te nemen over de beschaming, die hij te Madrid geleden heeft. Overal, op den Libanon, te Athene, in Italië, in Zwitserland, wordt Frankrijk door den Britschen minister vervolgd, en, men kan er niet aan twijfelen, hij zal alles, zelfs den vrede der wereld, ten offer brengen aan zijn armhartigen wraakzucht.

STAND DER THERMOMETER.

AMSTERDAM, 21 Januarij.

Waarneming tegenover het N. O. van eene hoogte van ruim 14½ Ned. el boven den beganen Grond.

1848.						Sch.	Fahr.
Woensdag	19	Januarij	's namidd.	4	ure	23	Graden.
„	„	„	's avonds	8	„	21	„
Donderdag	18	„	's morgens	8	„	21	„
„	„	„	's middags	12	„	23	„
„	„	„	's namidd.	4	„	19	„
„	„	„	's avonds	8	„	18½	„
Vrijdag	19	„	's morgens	8	„	20½	„
„	„	„	's middags	12	„	21½	„

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM 21 Januarij.

Op 9 Vaten Olie in April ek. £vl. 65; Sept. en Oct. 60, *Raapolie* per 6/w ƒ 37½; Vliegend 36½; primo Mei ek. ƒ 36; Sept. ƒ 35¾; Oct. 36¾ Nov. en Dec. 35¾; *Lijnolie* per 6/w. ƒ 30; Vliegend 29.

KAMPEN, 17 Jan. Boter per achtste ton, ƒ 16,75 a 17.75.

GRONINGEN, 14 Jan. Tarwe N. 72, 74 ȣ ƒ 8.50 a 9.00. Rogge N. 68, 70 ȣ ƒ 5.80 a 6.20. Boekweit 63, 65 ȣ graauwe zand, ƒ 6.45 a 6.75. Garst (winter) 52, 54 ȣ ƒ 4.40 a 4.90. Haver (N. dikke) 44, 47 ȣ ƒ 3.05 a 3.35; zwarte 41, 44 ȣ ƒ 2.75 a 3.10.

DELFT, 20 Januarij. De prijs der Boter was heden ƒ 39 a 41 het vierde vat.

SNEEK, 18 Jan. Boter per kwartton ƒ 40. Aanvoer 316¼ en 92 ⅛ ton.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

20 JAN.			gebl.	21 JAN.		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	54 1/16	53 15/16	à	54 1/16	54 1/16
Dito Dito	3	„	65⅛	65¼	„	65¼	65⅛
Dito Dito op resc.	3	„	65 15/16	65½	„	65¾	65⅝
Dito Dito	4	„	84⅛	83⅞	„	84	84
O. I. Leening	4	„	83⅞		„		
Amortis. Syndic.	3½	„		84⅛	„		
Handel-Maatschappij	4½	„	161⅞	161¾	„		
Haarlemmermeer	5	„			„		
Aand. Rijn-Spoorweg		„			„		
Aand. Holl. S. M.	4½	„	88¾		„		
BELGIE,	4½	„			„		
Dito	2½	„			„		
Dito bij Rotschild	2½	„			„		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	„	15⅛	15⅜	„		
Dito Dito van 510 £		„	14 5/16	14¼	„	14 3/16	14¼
Dito bij Dito onb. st.	5	„	14	13¾	„	13 13/16	
Dito	3	„			„		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	„	24⅜	24 5/16	„	24⅜	24¼
Coupons Ardoins		„	11 5/16	11⅛	„	11 5/16	
Passive		„			„		
Deferred		„			„		
Fransche Uitgest.		„			„		
PORTUGAL, te Londen	3	„			„		
Dito Dito	4	„	26⅜	26⅛	„	26¼	26 5/16
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	„			„		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	„	104½	104¼	„	104⅜	104⅜
Dito Dito 1828 en 1829	5	„	103½	103½	„		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	„	94¼	94⅛	„		
Dito bij Hope	4	„	85⅜	85¼	„		
Dito bij Stieglitz en Co.	5	„	85		„		
Cert. te Hamburg	5	„			„		
Inschrijving in Assignat.	6	„		65½	„		
Cert. van Dito	6	„	67⅛	67½	„		
POLEN, Certific.	4	„			„		
Dito Aand. met Loten fl 300		/			„		
Dito Dito fl 500		„			„		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt			„		
Dito	5	„			„		
Dito Bank-Actiën			3½		„		

Oost, Met. 5 pc 97½; 2½ pc 48 15/16, ⅞, 15/16; Ween. Aand. 333; Braz 5 pc. 85½; Mexico 17½; Peru 19, ¼, ⅛; Ven. 37½; Grenada 19⅞.

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt., Prolong. 4½ pC. Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 34⅝; Zigt dito 35; 2/m. Londen 12.—; Zigt Londen 12.10; 3/m. Lisbon. 41; 3/m. Porto 41; 2/m Petersb. 1.84½.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wanneer Gods bezoekingen nijpen, past het alsdan den mensch op te zetten tot verdrukking zijns natuurgenoots (1)?

VIII.

Maar, zal welligt iemand zeggen: Waarom spreekt gij alléén van uwe Katholijken? Zijn er dan geene brave gemoedelijke Protestanten? — Het antwoord is eenvoudig, dat er zeer vele zoodanige zijn: en dit verheugt ons, even als het *die* Protestanten zeer zeker verheugt, om der christelijke liefde wille, dat er vele brave Katholijken zijn. — Maar, *dit* is hier de vraag niet. — *Slechts wordt bedoeld, aan te toonen, dat de leer der Katholijke Kerk, wel gekend en getrouw beoefend, geene staatsburgers vormt, tegen welke men onderdrukking moet inroepen.*

Er zijn dan ook meerderen onder de Protestanten, die, de verhevene en voor ons verpligtende voorschriften onzer godsdienst kennende, gaarne met brave Katholijken te doen hebben, en ze tellen onder degenen, die zij in burgerlijke en andere zaken, ook als dienstboden, hun vertrouwen schenken. — *En alle besturen zijn overtuigd geworden van de goede trouw, waarmede wij voldoen aan de ons opgelegde belastingen......*

En waarlijk, het is steeds dezelfde godsdienst geweest, welke, door de genoemde en zoo vele andere Kerkvaders geleeraard, en ook hier door den ijverigen Willibrord gepredikt, onveranderlijk als de regelen der reken- en wiskunde, altijd dezelfde waarheden voorstellende aan den geest, dezelfde pligten opleggende aan het gemoed, heeft gezegevierd niet alleen over de verwijfde naneven der stichters en uitbreiders van Rome, maar ook over de woeste Heidenen, de Hunnen, Vandalen, Gothen en Nooren: over de Saksers, de Friezen, en onze heidensche voorouders, en die, altijd worstelende met hun onbuigzaam karakter, in het einde zoo vele van hunne woeste en wreede, grove en zinnelijke, bijgeloovige en verdierlijkte begrippen, gebruiken, ondeugden en hebbelijkheden heeft overwonnen, en ze geketend doen nederleggen aan den voet van het kruis: minder door het beschermheerschap van Constantinus, of het zwaard van Carolus Magnus, dan door de, uit de kerken, scholen en kloosters, met ijzeren volharding, gepaard met lieftallige overreding, geleeraarde waarheden des Christendoms: waarheden, verzusterd met kunsten en beschaving, met landbouw en wetenschap, en bevattelijk, aanschouwelijk gemaakt voor de digte drommen uit het volk; waarheden, gebooststaafd door Evangelisten en Apostelen, herhaald door Kerkvaders en Leeraars, in alle eeuwen der wereld aan alle Heidenen verkondigd, door zendelin-

(1) Vervolg van N°. 215, 217, 222, 234, 235, 237 en 243.

gen; — en nog in onze dagen zoo zoetvloeijend bezongen door Chateaubriand, zoo heldhaftig voorgestaan door Fabvier, zoo glansrijk verheven door Montalembert.

En waarlijk, dit alles is Katholijk, geheel Katholijk, bij uitsluiting Katholijk: — niets anders dan Katholijk!

Neen, niet het Katholicismus maakt slechte Christenen, gevaarlijke burgers, maar de ontkenning van hetzelve en van deszelfs voorschriften, doel en instellingen, door den tragen en zinnelijken mensch, die, vrij in zijne handelingen als hij is, tegen rede en pligt, tegen waarschuwing en belofte aan, vaak overhelt naar het kwaad, met versmading van het goede.

Dáár, en nergens elders ligt de aanleiding tot de verkeerdheden der eeuwen kort vóór en bij de reformatie: — de hoogmoed der hertogen, graven en baronnen, mannen van het zwaard, bestemde ter bewaring der majoraten, reeds van de wieg af, ongeroepenen voor altaar of klooster; en ingedrongene voor den vorst bukkende bisschoppen durfden dit schandaal niet weren: — daarbij, de zwelgerij der Germanen, de galanterie der Franschen, de gouddorst der Engelschen, de al te lange rust, de bedorvenheid der hoven, de weelde van handelaars en fabriekanten, de profane letterkunde, de rijkdom der kloosters, de in een oogenblik van duizeling zich verspreidende drukkunst, de zucht tot nieuwheid, dit alles en nog meer, maar niet het Katholicisme draagt de schuld van de bedorvenheid dier tijden. — Men had het moeten versterken, niet vernielen.

Heeft de Staat niets te vreezen van Katholijken, die hunne godsdienst goed kennen en beoefenen, dewijl die leidt, zoo als wij hier boven zagen, tot de vermijding van alle zonden, en de beoefening van alle deugden, om God en den Hemel, — zoo zullen daartegen slechte Katholijken voor den Staat schadelijk zijn. — Hieruit volgt, dat zij, die dag aan dag de geestelijkheid, de voorschriften der Kerk, de getrouwe volgers van deze, belast..., bespotten en belagchelijk maken, waardoor zwakk... ankelen — en zij, die halstarrig en stelselmatig de ... ippen der jeugd, door middel van een onkatholijk ... rwijs bederven, aan den Staat groote ondienst bewijzen. — Want, slechte of half-Katholijken waren immer de grootste geesels niet alleen voor de Kerk, maar ook voor hun land, en stonden steeds aan het hoofd aller omwentelingen.

Het zal nu voor die oogen hebbende, niet verkiest blind te zijn, klaar genoeg blijken, dat het godsdienstig stelsel der Katholijken, wel gekend en trouw nageleefd, in het belang van den staat en van al deszelfs welwillende medeburgers behoort geëerd, verheven en gehandhaafd te worden, — maar niet beschimpt, belasterd, miskend, verguisd en verachtelijk of bespottelijk gemaakt, zoo als er velen doen.

Intusschen is meermalen opgemerkt, dat mannen van dieperen zin en van juister gevoel, bijzonder zij, die de dampkring der akademiestad, het studeervertrek en den engen vriendenkring voor ruimer horizon verwisselden; zij, die veel gereisd of veel gelezen hebben, en, de handeldrijvende standen, ten aanzien van Katholicismus en deszelfs belijders veel vrijgeviger zijn.

Overwogen wij dan in eene vorige beschouwing, hoe eenigen, zich blijven aanstellen in hun woelen tegen ons, zoo laat ons vrij besluiten, dat zij gelijk zijn aan dezulken, welke onder den invloed staan van een koortsachtig ijlen, waartegen redenering niets vermag. — Zij worden met hunne navolgers voortgezweept door een verkeerd, dom, nijdig en onedel stelsel; en in alle andere omstandigheden gemoedelijke, humane menschen, zich zelven getuigende en opregt geloovende, christelijk, verlicht en verdraagzaam te zijn; zacht en bedaard, zoo als den Nederlander eigen is; overtuigd, dat dit land, na door eendragt te zijn groot geworden, door tweedragt aan ontbinding, armoede en de golven ten prooi zal worden! — mannen, die met groot genoegen en warm gevoel vernemen of zien, wat de vrijheid voor allen is; b. v. te Neuwied, of in Amerika, — vervallen onder de heerschappij van dien kwaden zwijmel tot alle de dweeperijen en dwaasheden van eenen nijd, die noch nevens, noch tegenover zich, iets kan dulden, — die, had hij magt, ons allen over de grenzen zou werpen!

Men voere dien nijd tegen, dat hij overdrijft, dwaas en schadelijk, eenzijdig en onregtvaardig is; — dat hij welligt zijne volgers met handen en voeten gebonden, werpt in den muil eens ondiers, dat in Nederland maar éénen twistappel tusschen de bevolking kunnende werpen, *fanatieken godsdiensthaat*, nu reeds grinnikt van vreugd, over eene gehoopte instorting van natie en troon; — het helpt alles niets!

En toch mogen wij hopen en vertrouwen van den gezonden zin eens volks, dat groot werd bij de milde grondslagen des wereldhandels, immer en overal de vijand van domme en bekrompene uitsluitingen; — van de regtvaardigheid der natie en des vorsten: — van de ongeschondene toepassing der Grondwet: — van den geest der eeuw, die hare regten vroeg of laat doet gelden: — van de door onze tegenstrevers erkende noodzakelijkheid, te moeten dulden dat wij hier blijven wonen: — van hunne beschaamdheid nog te hechten aan vooroordeelen, ingezogen met de moedermelk, maar bij het licht des onderzoeks verdwijnende; — van de overspanning zelve, die ontspanning veroorzaakt; — van eene grondige studie der katholijke leer, zoo als de Kerk die verkondigt; — moet het zijn, van het *jammeren en klagen der lijdenden* aller belijdenissen, *om hulp en ontferming bij de goeden en vermogenden* aller belijdenissen, dat eenmaal, dat spoedig die onedele en ongelijke kamp worde verfoeid, en plaats make, bij de algemeene beproeving des Almagtigen, voor algemeene vernedering, en voor inspanning aller krachten, tot behoud en, is het nog mogelijk, tot bloei van het dierbaar vaderland!

Maar zoo lang de tegenpartij het zwaard hoog opgeheven houdt, mogen wij het niet in de schede steken, en is derhalve onze taak nog niet afgewerkt.

Als staatsburgers hebben wij jegens onze onderdrukte Mede-Katholijken pligten te vervullen. A. R.

ERRATA. — In het vorig artikel van dit stuk, N°. 243 staat: kolom 11, reg. 5. *Theologische stellingen*, lees: *Neologische stellingen.*

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uit...